

РЕЦЕНЗИЯ

от член на научно жури,
за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
в СА „Д. А. Ценов” – Свищов

Рецензент: доц. д-р А. Радулова, научна специалност „Финанси, парично обръщение кредит и застраховка (финанси)”, член на Научно жури за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.

Автор на дисертационния труд: автор на дисертационния труд: Кристи Христова Маринова, докторант към катедра „Финанси” при СА „Д. А. Ценов” – гр. Свищов

Тема на дисертационния труд: „Управление на балансвите позиции и превенция при банкова несъстоятелност: регулаторни предизвикателства и емпирични свидетелства“

Основание: Заповед на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов № 562, Свищов, 20 юли 2020 година.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на тема „Управление на балансвите позиции и превенция при банкова несъстоятелност: регулаторни предизвикателства и емпирични свидетелства“ е фокусиран към изследване управлението на балансвите позиции и механизмите за превенция при банкова несъстоятелност посредством комплекс от мерки и действия с институционален, регулаторен и правозащитен характер, целящи ограничаване на щетите за основните икономически агенти.

Дисертационният труд, като обем – 191 стандартни страници, структура и съдържание, напълно съответства на общоприетите стандарти. Изложението е обогатено с оптимален брой таблици (10) и фигури и, графики (46), които кореспондират с текста и служат като доказателство за изведените на тяхна основа изводи и обобщения. Научното изследване е със строга логична

последователност и „осигурява“ поетапно разкриване на основи теоретични постановки, модели за анализ на дълговата задлъжнялост и резултати от анализа на емпирични данни. Водещата теза и формулираните, на тази основа, работни хипотези са надлежно доказани.

В процеса на изследването, докторантът използва и цитира голям брой фундаментални наши и чуждестранни теоретични и емпирични научни изследвания, нормативни документи и интернет източници на емпирични данни, свързани с поставената тематика – общо 208 източника, посочени в библиографската справка. Систематизираният масив от научна периодика и изследвания има както теоретична, така и емпирико-приложна стойност. Литературните източници са коректно цитирани в основния текст на разработката.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

В представения дисертационен труд, авторът успява да анализира широк кръг теоретични научни постановки относно правилата за структуриране на банкови балансови позиции и регулаторни развития на банковия ликвидационен баланс при управлението на банковата несъстоятелност и на тази основа да оцени регулаторната уредба и методически стандарти за провеждане на професионална банкова политика като форма на превенция срещу банкова несъстоятелност

Дисертационният труд е с класическа структура от увод, три глави и заключение. *В увода* недвусмислено и категорично е обоснована актуалността на темата. Акуратно са посочени обхвата на изследването и ограниченията при осъществяване на настоящото научно изследване и са формулирани основните атрибути – теза, хипотези, предмет, обект и цели.

В глава първа, на основата на всеобхватен преглед на научната литература са анализирани и изведени основни икономически категории, като: „банкова несъстоятелност“, „банков банкрут“ и „банкова неплатежоспособност“.

Акцентите във *втора глава* на дисертационния труд са върху изясняване методическите основи и проблематиката на стрес тестовете като нова регулаторна рамка на превенция срещу банкова несъстоятелност. Методиката за обследване на кредитна институция с емпирично апробирана.

В *трета глава*, на основата на емпирични данни, е направен анализи и са изведени основните проблеми и взетите решения в процеса на установяване на банковата несъстоятелност на КТБ. Оценени са регулаторните механизми за

действие и противодействие, изведени са авторови идеи за системни показатели за обогатяване методиката за стрес-тестове, осигуряващи превенция на бъдещи кризи от рода на банковата несъстоятелност на КТБ. Обстойно се изследва развитието на банковата система в България за периода 2009 – 2019 год. и на тази основа се извеждат ключови изводи и препоръки към банковия регулатор с оглед превенция срещу бъдещи сътресения и кризи, породени от потенциални процедури по банкова несъстоятелност.

В **заклучението** са изведени основните резултати, изводите и авторовото виждане по въпросите, свързани с необходимостта от обогатяване на предприемане на мерките по превенция на банкова несъстоятелност и са очертани насоки за бъдещи изследвания по дискутираната проблематика.

Прецизно формулираните предмет, обект, цели на изследването и работна теза в дисертационния труд са създали необходимата предпоставка за осъществяването на значително по обем аналитично проучване с редица приноси от научно-приложен характер в областта на управление на балансовите позиции и превенция при банкова несъстоятелност.

В представения дисертационен труд, авторът демонстрира добър стил на изложение, аналитично мислене и способност за обобщаване на теоретични постановки и резултати от осъществено емпирично изследване. Теоретичните концепции са добре описани и интерпретирани за целите на изследването. Емпиричните данни са обработени посредством използването на сполучливо подобрени количествени и качествени методи за анализ.

Мнението на автора по дискутираните в дисертацията проблеми е изразено с необходимата категоричност, както при изследване на основни икономически категории, така и при интерпретиране на взаимоотношеността между анализираните за целта на изследването фактори, показатели, зависимости – предпоставки, доказващи способността на докторанта за осъществяване на самостоятелно научно изследване.

Авторефератът отразява коректно основните структурни елементи на дисертационния труд, дава представа за целите и основните резултати на научното изследване и извежда прецизно приносните моменти.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Основните научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд могат да бъдат формулирани както следва:

Научни приноси:

1. На основата на задълбочен анализ на съществуващите теоретични постановки е изведена **авторова дефиниция** за ролята на банковия синдик като особена и качеството нова форма на изява на институционализиран мениджър на банкова институция (в процедура на банкова несъстоятелност).
2. Безспорен научен принос е **идентифицирането и характеризирането** на взаимосвързани и допълващи се подходи за изграждане, анализ и управление на балансовите позиции на търговската банка: регулаторен подход; счетоводен подход; пазарен подход; фискален подход; борсов подход; управленски подход; ликвидационен подход, като последния намира приложение в процедурите по банкова несъстоятелност.

Научно-приложни приноси:

1. На основата на предложените от автора критерии за работата на банковия синдик при банкова несъстоятелност е **създаден и обоснован** девет етапен вербално-графичен модел, приложим при изготвянето на окончателната сметка за разпределение и приключване на производството по несъстоятелност.
2. Посредством прилагането на оригинален изследователски подход към осъществяването на всеобхватен емпиричен анализ е **апробиран ключов показател** – тренд на лихвения коефициент за установяване разрыва в отношението на приходите от лихви спрямо разходите за лихви за кредитната институция, приложим за ранно предупреждение при банкова несъстоятелност.
3. Следствие от общественото всеобхватно и задълбочено изследване на методиката за стрес-тестове на кредитни институции (по критериите вид на стрес теста, фокус и подход за провеждане) са изведените **практико-приложни обобщения и оценки**, даващи възможност за усъвършенстване инструментариума за ранно предупреждение при банкови кризи.

IV. Обобщено заключение и становище

Дисертационният труд на докторант Кристи Христова Маринова е научно изследване, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за развитието на финансовата теория и практика.

Докторант Кристи Христова Маринова притежава безспорни умения за осъществяване на научноизследователска работа, доказателство за което е качеството на 4-те самостоятелни научни публикации – две статии и два доклада в научни форуми.

На основата на безспорните научни качества на представения дисертационен труд, предлагам на многоуважаемите членове на научното жури *присъждането на Кристи Христова Маринова на образователна и научна степен „Доктор“.*

04.09.2020 г.

Изготвил рецензията

гр. Свищов

(доц. д-р Анелия Радулова)